

 Fagskolen Vestfold og Telemark		Universell utforming - Ressurssamling		Standard	
Dok.id.: D00387	Utarbeidet av: Heidi Behring Hansen	Godkjent av: Marit Hagen Øygarden	Gjelder fra: 10.03.2026	Versjon: 2.00	Sidenr: 1 av 4

Innledning

Universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljø er et omfattende og stort område som fagskolen jobber kontinuerlig med å utvikle. I prosessen vi er har vi valgt å arbeide med tema knyttet til fagskolens visjon samt at vi setter studenten i fokus. Vi velger også på nåværende tidspunkt å begrense begrepsdefinisjonen til Hk.dir sin definisjon av hva universell utforming av læring er:

«Det pedagogiske læringsmiljøet omhandler utforming av læringsmål, form og innhold for et studieprogram eller emne, slik som valg av læringsaktiviteter og vurderingsformer, eller hvordan det faglige innholdet ellers presenteres.

Universell utforming av læring er et rammeverk og en metode for hvordan utvikle læringsmål, undervisnings- og vurderingsmetoder som appellerer til og inkluderer alle studentene. Metoden handler om å tilby fleksibilitet og variasjon i

- *måten studentene får tilgang til læringmateriellet på*
- *hvordan studentene tilegner seg kunnskap gjennom undervisning- og læringsaktiviteter*
- *hvordan studentene demonstrerer det de har lært*

Universell utforming av læring handler ikke bare om studenter med nedsatt funksjonsevne. Det handler om å fjerne metodiske barrierer i læringsmiljøet for alle studenter, for eksempel de som har barn, de som er førstegenerasjon som studerer i sin familie, eller de som ikke har norsk som morsmål. Mest av alt handler det om å ikke låse seg til én måte å undervise, lære eller demonstrere kunnskap på, for da kan en miste mange studenter på veien.» [Universell utforming av pedagogisk læringsmiljø | HK-dir](#)

Fagskolen Vestfold og Telemark jobber også mot de råd og forventninger som beskrives av Hk.dir rundt utforming av psykiske og fysiske læringsmiljø. Fagskolen jobber også aktivt med inkludering og sin rolle som bidragsyter i å forhindre utenforskap. Vårt mål er å være med på å sikre dagens og fremtidens kompetansebehov for offentlig og privat næringsliv.

For å kunne utvikle fagskolens universelle tilgjengelighet anvender vi i hovedsak fagskolens ulike profesjonsfelleskap. Vi har på disse sidene

samlet nyttige ressurser for å støtte arbeidet med universell utforming ved fagskolen. Disse ressursene inkluderer lover og forskrifter, opplæring, veileder, inspirasjon mm.

I tiden som kommer vil innholdet i denne ressurssamlingen endre seg og også kunne utvikle seg som for eksempel å være en del av et felles lenkebibliotek til viktige og bærekraftige læringsressurser. Fagskolen ser til HK.dirs veiledning.[Universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljø | HK-dir](#), og den utvikles etter innspill og retning gitt fra ansatte. Den utvikles også i tråd med fagskolens utviklingsprosjekter.

Universell utforming av pedagogisk læringsmiljø omtales ofte som universell utforming av læring og kan forenklet forklares som inkluderende undervisning.

I årene som kommer vil fagskolen jobbe med utvikling rundt nettpedagogikk, KI og universell utforming og tilgjengelighet.

Lovverk

- [Lov om likestilling og forbud mot diskriminering \(likestillings- og diskrimineringsloven\)](#). Kapittel 3 Universell utforming og individuell tilrettelegging
- [Forskrift om universell utforming av IKT-løsninger](#). § 4b. Krav til universell utforming av nettløsninger i offentlige virksomheter
- [Forskrift om tekniske krav til byggverk \(Byggteknisk forskrift\) - Kapittel 12. Planløsning og bygningsdeler i byggverk - Lovdata](#)
- [EUs webdirektiv \(WAD\) | Tilsynet for universell utforming av ikt](#)
- [FN-konvensjonen om rett til menneske med nedsett funksjonsevne \(CRPD\) - regjeringen.no](#)

Opplæring (Funka)

- [Intro til universell utforming](#)
- [Enkle steg for mer tilgjengelige Word-dokument](#)

Veiledere

- [Universell utforming – Generelt](#)
- [Universell utforming – bilder og grafikk](#)

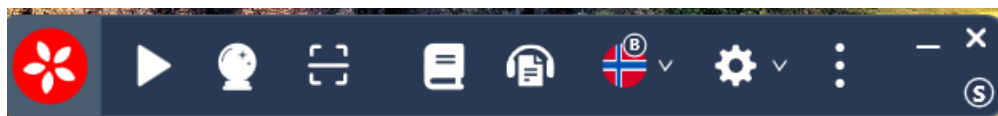
Fra utilsynet

([tilsynet for universell utforming av ikt](#)/Digitaliseringsdirektoratet)

- [Dokumenter](#)
- [Nettsteder og apper](#)
- [Universell utforming i utdanning](#)

Kompensatoriske hjelpemidler.

Lingdys er et kompensatorisk hjelpemiddel i forbindelse med les, skriv og matematikkvansker. Alle studenter og faglærere har tilgang til å bruke Lingdys.

Nederst i dokumentet finner du en lenke til veiledning for hvordan du installerer og logger inn på Lindys.

Bruk av universelt utformede maler PP og Word.

Ansatte ved Fagskolen Vestfold og Telemark anvender universelt utformede maler til Power Point og word dokumenter. Disse er tilgjengelige under fagskolens sine maler i Word og Power point. Du finner dem ved å åpne nytt dokument og der ligger det øverst som maler.

Inspirasjon og gode eksempler

- [Dysleksi i fagskolen - en veileder til individuell tilrettelegging-Om veilederen | HK-dir](#)
- [Universell utforming i PowerPoint](#)
- [Tibi - Biblioteket for tilrettelagt litteratur](#)
- [Hjem - Dysleksi Norge](#)
- [Universal Design for Learning | Inclusive Education](#)
- [Universal Design for Learning for Adult Learners](#)
- [Universell utforming av pedagogisk læringsmiljø | HK-dir](#)
- [E-læringskurs om universell utforming av nettinhold | Tilsynet for universell utforming av ikt](#)

Kryssreferanser

[D00316](#)

[D00396](#)

Eksterne referanser

[Universell utforming – bilder og grafikk](#)

[Installere og logge inn på Lingdys](#)

